

OSMANLI DEVLETİ'NİN İSLAMİ FİNANS KAYNAKLARINDAN AŞAR VERGİSİNİN AĞLASUN KAZASINA AİT 1262-66 (H.) SENELERİNİN MUHASEBE DEFTERİNİN ANALİZİ

Ali Apalı

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Zeliha Tolunay Uygulamalı Teknoloji ve İşletmecilik Yüksekokulu
Yrd. Doç. Dr.
aliapali.35@gmail.com

Tayfun Yılmaz

Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Zeliha Tolunay Uygulamalı Teknoloji ve İşletmecilik Yüksekokulu
Yrd. Doç. Dr.
tayfunyilmaz@mehmetakif.edu.tr

Özet

İslami finans kaynaklarından biri olan aşar vergisinin, Osmanlı Devleti'ndeki uygulanma biçimi çalışmanın konusu olarak belirlenmiştir. Çalışmada Başbakanlık Osmanlı Arşivleri'nden elde edilen 1436 dosya nolu ve ML.VRD.d. fon kodlu muhasebe defteri çözümlenerek analiz edilmiştir. Defterde 1262-66 senelerini içine alan dönemde Hamid Sancağı'na bağlı Ağlasun Kazası'na tabi onbeşyerleşim yerinde üretilen mahsullerden alınan aşar vergilerinin yıllar itibariyle değişiminin nasıl olduğu incelenmiştir.

Anahtar Kelimeler: *İslami Finans, Aşar Vergisi, Ağlasun Kazası.*

Alan Tanımı: İşletme (İslami Finans, Muhasebe Tarihi)

ANALYSIS OF BOOK OF ACCOUNT OF TITHE, ONE OF ISLAMIC FINANCIAL SOURCES OF OTTOMAN EMPIRE, OF AĞLASUN TOWNSHIP BETWEEN YEARS 1262 AND 1266 (H.)

Abstract

The way of implementing tithe, which is one of the Islamic financial sources, in Ottoman State was selected as the subject of this study. In this study, the book of account Nr.1436 with fund code of ML.VRD.d. obtained from the Ottoman Archives of Prime Ministry was analyzed. In that book, the change of tithe collected from the products of 15 residential areas of Ağlasun township of Hamid Flag between the years 1262 and 1266 was examined.

Keywords: *Islamic Finance, Tithle, Ağlasun Town.*

JEL Code: M41, M49

1. GİRİŞ

Anadolunun verimli arazilerine sahip olan Hamit Sancağı, Ağlasun Kazası'nın aşar vergisi 1262-66 dönemi muhasebe kayıtları özelinde Osmanlı Devleti'nin aşar vergisi uygulaması çalışmanın konusunu oluşturmuştur. İslami bir temele dayanan ve önemli finans kaynaklarından olan aşar vergisinin kaza sınırları dahilindeki on beş adet yerleşim yerine ilişkin verileri analiz edilmiş ve bu analizlerde, vergilerin yıllar arasında ortaya çıkan değişimleri yüzdeleme yöntemleri ile literatüre kazandırılmıştır. Ancak konu bütünlüğü açısından çalışmada öncelikle aşar vergisinin islami bir finanslama yöntemi olarak literatürü, uygulama öncesinde incelenmiştir.

2. İSLAMİ FİNANS KAYNAĞI OLARAK AŞAR VERGİSİ

İslâmi esaslara göre yönetilen devletlerde Müslümanlarla Müslüman olmayanlar, birbirlerinden farklı hukuki statülere tâbidirler. Söz konusu farklılık Müslümanların verecekleri vergiler ile Müslüman olmayanların verecekleri vergilerde de kendisini göstermektedir. Keza, zekât ve öşür gibi bazı vergilerde ibadet manası da bulunmaktadır (Kazıcı, 2014: 38). Bu vergiler içerisinde Osmanlının en önemli gelir kaynağı aşar vergisi olmuştur. Bu kelimenin, Asurluların altın veya ayn olarak aldıkları “ışru-u” adlı *vergiden* veya İbranice ‘ma’şer” denilen, tapınak yahut krallara verilen onda bir oranındaki verginin adından geldiği öne sürülmüştür. Buna göre öşür, etimoloji bakımından, İslamiyet'in çıkışından önceki bazı toplumlarda vergiyi ifade etmektedir. İslamla birlikte, zekat yükümlülüğü gelmiş, bazı arazi ürünlerinden alınacak zekat miktarı da belirlenmiş ve buna “öşür”adı verilmiştir. İlerleyen dönemlerde öşür vergisi,

mülk arazinin bir çeşidine ad olmuş ve Müslümanların elindeki öşre tabi araziye "öşür arazisi" denilmiştir. (Becermen, 2000: 39).

Osmanlı Devleti'nin gelir kaynaklarının en önemlilerinden biri olan Aşar Vergisi köylülerin ürettikleri tarım ürünlerinden alınan 1/10 oranındaki vergidir. Aşar Arapçada 1/10 anlamına gelen öşürün çoğuludur. Verginin şer'i dayanağı "ziraatla uğraşan müslümanların yediklerinin helal olabilmesi için öşür zekâtını mutlaka vermeleri gerekir" ifadesidir. Zaman içinde ürün ve bölgeye göre bu oranda değişiklikler yapılmış ve vergi oranı %50'ye kadar çıkarılabilmektedir (Yücel, 2014: 13).

3. AĞLASUN KAZASI'NA TABİ YERLEŞİM BİRİMLERİNİN AŞAR VERGİSİ UYGULAMASI

Çalışmaya konu olan Ağlasun Kazası'na tabi yerleşim yerlerinin 1262-66 senelerinin aşar vergileri Başbakanlık Osmanlı Arşivleri'nden elde edilen 1436 gömlek no ve ML.VRD.d. fon kodlu defterde yer almıştır. Defterin transkripsiyonu yapıldığında, tarım ürünlerinden alınan vergilerin her yıldaki tahsilatlarının ayrı ayrı bölümlenerek kayıtları yapılmıştır. Çalışmada bu bölümlenme esnasında kayıtlanan gelirlerin ilk yılı olan 1262 senesine göre değişiminin nasıl olduğu ve vergi gelirlerinin bir önceki yıla göre değişiminin nasıl olduğu arşiv belgesinden elde edilen verilerle ortaya konmuştur.

Tablo 1. Ağlasun Kaza Merkezinin Aşar Vergisi

Nefs-i Kasaba-yı Ağlasun Kaza										Hesaplamalar ¹	
Hâsülât-ı A'şâr vâcib sene		KileyiAsitane	Fiyat	Baha (Guruş)	Kasaba-yı mezbûruna 'aşâr bedelâtı	Zahâir bahâ	Kozöşrü	Bağât ve bahçe öşrü	Yekün ²	Mutlak Değişim (%) ³	Yıllar İtibariyle Değişim (%) ⁴
1262	Hinta	430	7	3010	7812,5	5736 ⁵	325	1780	7841	-	-
	Şair	341	4	1364							
	Darı	360	4	1273 ⁶							
	Burçak	20	4	80							
1263	Hinta	420	8	3360	7937	6307 ⁷	350	1456,5	8113,5	3,48	3,48

¹ Çalışmanın tamamında hesaplamalar sütunu tarafımızdan ilave edilmiştir. Diğer satırların tamamı belgenin orijinal halinin transkripsiyonu sonucunda tablolandırılmıştır.

² Yekün: Toplam.

³ Çalışmanın tamamında 1262 yılı baz değeri olarak alınmıştır.

⁴ Çalışmanın tamamında bir önceki yıl baz alınmıştır.

⁵ 5727 olmalı.

⁶ 1440 olmalı.

	Şair	356	4	1420 ⁸				0	0		
	Darı	380	4	1347,5 ⁹							
	Burçak	30	4	120							
1264	Hinta	481	8	3848	8700	6737,5 ¹⁰	380	1950	9067,5 ¹¹	15,64	11,76
	Şair	321	4	1284							
	Darı	413,5	4	1445,50 ¹²							
	Burçak	45	4	180							
1265	Hinta	469	8	3752	8700	6864 ¹²	550	1654	9058	15,52	-0,10
	Şair	357	4	1427 ¹³							
	Darı	369,50	3	1584 ¹⁴							
	Burçak	25	4	100							
1266	Hinta	395	8	3555 ¹⁵	10400	7420	620	2390	10430	33,02	15,15
	Şair	386,50	4	1737 ¹⁶							
	Darı	447	4	1788							
	Burçak	85	4	340							
Bervech-i balâ beş senelik hâsılât bahâsı.									44510		
Diğer müfredât defteri mantûkunca evkâf									01436		
Yekûn									45946		

Kaynak: Başbakanlık Osmanlı Arşivleri (BAO), Fon Kodu: ML.VRD.d..., Dosya No: 1436.¹⁷

1262 H. (1845-46 M.) senesinden 1266 H. (1849-50 M.) senesine kadar aşar vergisinin toplamı 44.510 guruş olarak yekûnlenmiştir. Toplanan vergiler her yılda değişiklik göstermekle birlikte, elde edilen veriler hem mutlak değer hem de bir önceki yıla göre değişimi hesaplanmıştır. 1262 yılının 7841 guruş olan toplam aşar vergisi baz alındığında 1263 yılının vergisi 8.113,50 guruş olan toplam vergisinin mutlak değişimi %3,48 iken 1266 yılının toplam vergisi 10.430 guruş olup, değişimi %33,02 olmuştur. Son yılda ise vergi gelirlerinde önemli derecede bir artış gerçekleşmiştir. Bir önceki yıla göre %15,15'lik bir artışla 1372 guruşluk bir vergi geliri kaydedilmiştir.

Tablo 2. Ağlasun Kazası Baş Köyü Ağar Vergisi

Karye-i Baş tâbî-i Ağlasun										Hesaplamalar	
Hâsılât-ı A'sâr vâcib sene		Kile-yi Asitan e	Fiyat	Baha (Guruş)	Kasaba-yı mezbûrun a'sâr bedelâtı	zahâir bahâ	Koz öşrü	Bağât ve bahçe öşrü	Yekûn	Mutlak Değişim (%)	Yıllar İtibariyle Değişim (%)
1262	Hinta	290	8	2410	3477	2990	110	500	3600	-	-

⁷ 6247,50 olmalı.

⁸ 1424 olmalı.

⁹ 1520 olmalı.

¹⁰ 6757,50 olmalı.

¹¹ 1654 olmalı.

¹² 6863 olmalı.

¹³ 1428 olmalı.

¹⁴ 1108,5 olmalı.

¹⁵ 3160 olmalı.

¹⁶ 1546 olmalı.

¹⁷ Belgede bulunan bütün tablolar için kaynak aynıdır.

	Şair	95	4	380							
	Darı	50	4	200							
	Burçak	25	4	100							
1263	Hinta	250	9	2350	3477	3434	100	180	3714	3,17	3,17
	Şair	130	4	520							
	Darı	120	4	480							
	Burçak	21	4	84							
1264	Hinta	285	9	2565	3723,50	3935	50	190	3875	7,64	4,33
	Şair	165	4	660							
	Darı	150	4	600							
	Burçak	35	4	140							
1265	Hinta	240	9	2160	3723,50	3048	380	550	3978	10,50	2,66
	Şair	87,50	4	348							
	Darı	110	4	440							
	Burçak	25	4	80							
1266	Hinta	280	8	2240	4573,50	4192	100	500	4792	33,11	20,46
	Şair	130	4	520							
	Darı	120	4	480							
	Burçak	38	4	152							
Yekün	Bervech-i balâ beş senelik hâsîlâtbahâsı.								19959		

1263 yılının vergi gelirlerinin toplamı, 3.714 guruş olup, 1262 yılı baz alındığında mutlak değişim %3,17 olmuştur. 1266 yılındaki toplam aşar vergisi gelirleri 4.792 guruş ve mutlak değişimi %33,11 olarak muhasebeleştirilmiştir. Baş Köy'ün aşar vergisi gelirlerinin bir önceki yıla göre değişimleri incelendiğinde 1263 yılının geliri 1262 yılına göre, %3,14'lük bir artışla 114 guruş olmuştur. 1266 yılında ise artış 814 guruş olarak kayıtlanmış ve bir önceki yıla göre %20,46'lık bir orana isabet etmektedir.

Tablo 3. Ağlasun Kazasına Bağlı Sülemiş Köyünün Aşar Vergisi.

Karye-yi Sülemiş Tâbi-i Kazâ-yı Ağlasun									Hesaplamalar	
Hâsîlât-ı A'sâr vâcib sene		Kile-yi Asitane	Fiyat	Baha (Guruş)	Kasaba-yı mezbûrun a'sâr bedelâtı	Zahâir bahâ	Öşür-i Bostan	Yekün	Mutlak Değişim (%)	Yıllar İtibariyle Değişim (%)
1262	Hinta	130	9	1170	2268,50	2002	300	2302	-	-
	Şair	120	5	600						
	Darı	40	4	200						
	Burçak	8	4	32						
1263	Hinta	144	9	1299	2268	2185	250	2435	5,78	5,78
	Şair	110	5	550						
	Darı	55	5	275						
	Burçak	12	4	64						
1264	Hinta	153,50	9	1377,50	2368	2016	370	2386	3,65	-2,01
	Şair	88,50	5	442,50						
	Darı	30	5	150						
	Burçak	8	4	32						
1265	Hinta	168	8	1344	2368	2208	290	2498	8,51	4,69
	Şair	100	5	500						
	Darı	44	5	275						

HUKUK VE İKTİSAT ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Cilt 9, Sayı 1, 2017, ISSN: 2146-0817 (Online)

	Burçak	11	4	44						
1266	Hinta	180	10	1800	2978	2692,50	393,50	3086	34,06	23,54
	Şair	85,50	5	427,50						
	Darı	75	5	375						
	Burçak	22,50	4	90						
Yekün	Ber vech-i balâ beş senelik hâsılât bahâsı.							12682		

Sülemiş Köyü'nün beş yıllık toplam vergi gelirleri, 12.682 guruş olarak kayıtlanmıştır. 1262 yılının vergisi 2.302 guruş iken 1266 yılındaki vergi gelirleri %34,06'lık bir artış göstermiş ve 3.086 guruş olarak hesaplanmıştır. 1263 yılındaki vergi gelirinin bir önceki yıla göre artışı %5,78 iken, 1266 yılında 1265 yılına göre, 588 guruş ile %23,54'lük bir artış göstermiştir.

Tablo 4. Ağlasun Kazasına Tabi Karaevli Çiftliğinin Aşar Vergisi.

Çiftlikât-ı Karaevli Tâbî-i Kazâ-yı Ağlasun								Hesaplamalar		
Hâsılât-ı A'sâr vâcib sene		Kile-yi Asitane	Fiyat	Baha (Guruş)	Kasaba-yı mezbûrun a'sâr bedelâtı	Zahâir bahâ	Bağât ve bahçe öşrü	Yekün	Mutlak Değişim (%)	Yıllar İtibariyle Değişim (%)
1262	Hinta	150	9	Boş	1350			2060	-	-
	Şair	125	5	625						
	Burçak	10	4	40						
	Yulaf	15	3	45						
1263	Hinta	180	9	1260	1350			2295	11,41	11,41
	Şair	135	5	540						
	Burçak	20	4	60						
	Yulaf	25	3	75						
1264	Hinta	215	8,50	1687,50	1450			2480,50	20,41	8,08
	Şair	112	4	448						
	Burçak	55	4	200						
	Yulaf	35	3	105						
1265	Hinta	200	8	1600	1450			2252	9,32	-9,21
	Şair	100	5	500						
	Burçak	22	4	88						
	Yulaf	18,50	3	84						
1266	Hinta	192,50	9	1732,50	2000			2500	21,36	11,01
	Şair	122,50	5	612,50						
	Burçak	20	4	80						
	Yulaf	25	3	75						
Yekün	Bervech-i balâ beş senelik a'sâr hâsılâtı bahâsı.							11587,50		

Ağlasun Kazası'na tabi bir çiftlik olan Karaevli Çiftliği'nin beş yıllık gelirlerinin toplamı belgede, 11.587,50 guruş olarak kayıtlanmıştır. 1262 yılı baz alınarak yapılan hesaplamada 1263 yılının vergi gelirlerindeki artışı %11,41, 1264 yılı artışı %20,41, 1265 yılında %9,32, 1266 yılında ise %21,36'lık mutlak bir artış söz konusudur. Karaevli Çiftliği aşar vergisinin kayıtlarına göre yıllar arasındaki değişim bir önceki yıl baz alınarak hesaplandığında 1263 yılının 1262 yılına göre artışı 235 guruşla %11,41 iken, 1266 yılında ise bir önceki yıla göre %11,01'lik bir artış söz konusudur.

Tablo 5. Ağlasun Kazası'na Tabi Ovacık Çiftliğinin Ağar Vergisi

Çiftlikât-ı Ovacık Tâbi-i Ağlasun									Hesaplamalar	
Hâsılât-ı A'şâr vâcib sene		Kile-yi Asitane	Fiyat	Baha (Guruş)	Kasaba-yı mezbûrun a'şâr bedelâtı	Zahâir bahâ	Bağât ve bahçe öşrü	Yekûn	Mutlak Değişim (%)	Yıllar İtibariyle Değişim (%)
1262	Hinta	50	8	440	734			620	-	-
	Şair	25	5	100						
	Burçak	10	(4)	40						
	Yulaf	12	(3)	36						
1263	Hinta	60	8	480	734			545	-12,10	-12,10
	Şair	27	4	108						
	Burçak	13	(4)	52						
	Yulaf	15	3	45						
1264	Hinta	62	8	496	734			868	40,00	59,27
	Şair	50	5	250						
	Burçak	25	4	100						
	Yulaf	7,50	3	22,50						
1265	Hinta	50	8	400	734			727	17,26	-16,24
	Şair	70	5	350						
	Burçak	8	4	32						
	Yulaf	15	3	45						
1266	Hinta	122	8	976	934			1326,50	113,95	82,46
	Şair	55,50	5	277,50						
	Burçak	21,50	4	86						
	Yulaf	11	3	33						
Yekûn	Bervech-i balâ beş senelik a'şâr hâsılâtı bahâsı.							4086,50		

1262 senesinin vergi gelirleri 620 guruştur. Bu gelir baz alınarak diğer yılların gelirlerindeki değişim hesaplandığında 1266 senesi vergi gelirleri büyük bir artış göstermiş ve ilk yıla göre %113,95 oranında artarak 1326,50 guruş olarak kayıtlanmıştır. Ovacık Çiftliği'nin yıllara göre aşar vergisi tahsilatının değişimi incelendiğinde, 1263 senesi vergi gelirleri %12,10 azalmış, son yılın vergi gelirleri bir önceki yıla göre %82,46 oranında bir artış meydana getirmiştir.

Tablo 6. Ağlasun Kazasına Tabi Kayaş Köyünün Ağar Vergisi

Karye-yi Kayaş Tâbi-i Ağlasun								Hesaplamalar		
Hâsılât-ı A'şâr vâcib sene		Kile-yi Asitane	Fiyat	Baha (Guruş)	Kasaba-yı mezbûrun a'şâr bedelâtı	Zahâir bahâ	Bağât ve bahçe öşrü	Yekûn	Mutlak Değişim (%)	Yıllar İtibariyle Değişim (%)
1262	Hinta	200	8	1600	2193	2083	150	2233	-	-
	Şair	82	(4)	328						
	Burçak	20	4	80						
	Yulaf	25	3	75						
1263	Hinta	150	9	1350	2193	1890	350	2240	0,31	0,31
	Şair	65	5	325						
	Burçak	20	(4)	80						
	Yulaf	18	3	56						
1264	Hinta	210	9	1890	2360	2439,50	125	2564,50	14,85	14,49
	Şair	80	4	400						

1265	Burçak	25	4	100	2360	2183	390	2573	15,23	0,33	
	Yulaf	16,50	3	49,50							
	Hinta	170	9	1550							
	Şair	100	5	500							
	Burçak	22	4	88							
1266	Yulaf	15	3	45	3060	2677	483,50	3160,50	41,54	22,83	
	Hinta	215	9	1935							
	Şair	77,50	5	387,50							
	Burçak	12	4	48							
Yulaf	19	4	57								
Yekün	Ber vech-i balâ beş senelik a'şar hâsılâtı bahâsı.								12771		

Ağlasun Kazası'na tabi Kayaş Köyü'nün 1262-66 senelerini kapsayan vergi gelirlerinin toplamı 12.771 guruş olarak kayıtlanmıştır. Son senedeki vergi gelirlerinin toplamı 3.160,50 guruş olarak kayıtlanmıştır. Bu senenin değişimi ise, 1262 senesine göre %41,54'lük bir artış göstermiştir. Kayaş Köyü'nün aşar vergisinin yıllar itibari ile değişiminde 1263 senesinin bir önceki yıla göre değişimi %0,31'lik bir artış gösterirken, son sene olan 1266 senenin vergi gelirleri bir önceki seneye göre %22,83 oranında artmıştır.

Tablo 7. Ağlasun Kazasına Tabi Arvalı Köyünün Ağar Vergisi

Hâsılât-ı A'şar vâcib sene	Karye-yi Arvalı Tâbi-i Ağlasun							Hesaplamalar		
	Kile-yi Asitane	Fiyat	Baha (Guruş)	Kasaba-yı mezbûrun a'şar bedelâtı	Zahâir bahâ	Bağât ve bahçe öşrü	Yekün	Mutlak Değişim (%)	Yıllar İtibariyle Değişim (%)	
1262	Hinta	211,50	8	1692	3272	2774,50	550	3324,50	-	-
	Şair	195	5	975						
	Yulaf	12	4	48						
	Darı	16,50	3	49,50						
1263	Hinta	200	8	1600	3272	2734	650	3384	1,79	1,79
	Şair	180	4	900						
	Burçak	8	4	32						
	Yulaf	9	3	27						
1264	Darı	35	5	175	3622,50	3015	750	3765	13,25	11,26
	Hinta	245	8	1960						
	Şair	95	5	475						
	Burçak	15	4	65						
1265	Yulaf	10	3	30	3622,50	2562	1325	3877	16,62	2,97
	Darı	97	5	485						
	Hinta	215	8	1790						
	Şair	75	5	375						
1266	Burçak	14,50	4	58	4547,50	4305	850	5155	55,06	32,96
	Yulaf	13	3	39						
	Darı	63	5	305						
	Hinta	350	8	2800						
1266	Şair	180	5	900	4547,50	4305	850	5155	55,06	32,96
	Burçak	5	4	20						
	Yulaf	5	3	15						
	Darı	115	5	570						
Ber vech-i balâ beş senelik a'şarhâsılâtubahâsı.								19485,50		

Diğer müfredat defteri mantukunca evkaf aşar hasılatı bahası		1165		
Yekün		21650,50		

Ağlasun Kazası, Arvalı Köyü'nün beş yıllık aşar vergilerinin toplamı 21.650,50 guruş olarak muhasebeleştirilmiştir. Belgeye göre köyün, 1262 senesinin vergisi 3.324,50 guruştur. Bu sene baz alınarak devam eden dört senedeki vergi değişimleri incelendiğinde 1263 senesinin vergisi %1,79 artış göstererek 3.384 guruş olarak kayıt altına alınmıştır. 1266 senesi vergi gelirlerinin toplamı 5.155 guruş iken, bu yılın vergi gelirlerinin 1262 senesine göre değişimi %55,06'lık bir artış göstermiştir. Arvalı Köyü'nün aşar vergisinin yıllara göre değişiminde 1263 senesi vergi gelirleri bir önceki yıla göre %1,79 artmış iken, 1266 senesi vergi artışı da %32,96 oranında artmıştır.

Tablo 8. Ağlasun Kazasına Tabi Cebiş Köyünün Aşar Vergisi

Karye-yi Cebiş Tâbî-i Ağlasun								Hesaplamalar		
Hâsılât-ı A'sâr vâcib sene		Kile-yi Asitan e	Fiyat	Baha (Guruş)	Kasaba-yı mezbûrun a'sâr bedelâtı	Zahâir bahâ	Bağât ve bahçe öşrü	Yekün	Mutlak Değişim (%)	Yıllar İtibariyle Değişim (%)
1262	Hınta	200	8	1500	1882	1927	150	2077	-	-
	Şair	68	4	272						
	Burçak	10	4	40						
	Yulaf	5	3	15						
1263	Hınta	73	9	557	1882	951	1000	1951	-6,07	-6,07
	Şair	65	5	320						
	Burçak	9	4	36						
	Yulaf	11	3	33						
1264	Hınta	261	7,50	1897,50	2500	2241,50	450	2691,50	29,59	37,95
	Şair	70	4	280						
	Burçak	8,50	4	34						
	Yulaf	10	3	30						
1265	Hınta	100	8	800	2500	1471	390	1861	-10,40	-30,86
	Şair	113	5	565						
	Burçak	10	4	40						
	Yulaf	12	3	36						
1266	Hınta	110	9	990	3150	1534,50	1623,50	3158	52,05	69,69
	Şair	85	4	382,50						
	Burçak	13	4	52						
	Yulaf	10	3	30						
	Darı	20	4	80						
Bervec-i balâ beş senelik a'sâr hâsılâtı bahâsı.								11728,50		
Diğer müfredat defteri mantukunca evkaf aşar hasılatı bahası								8349		
Yekün								20077,50		

Belgeye göre köyün beş yıllık aşar vergisinin toplamı, 8349 guruşu evkaf aşarı olmak üzere 20.077,50 guruştur. İlk sene olan 1262 senesinin aşarı 2077 guruş olup, 1266 senesinde ise, vergi gelirlerinde artış sözkonusudur. Bu senenin geliri %52,05'lik bir artış göstermiş ve 3.158 guruş şeklinde kayıtlanmıştır. Cebiş

HUKUK VE İKTİSAT ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Cilt 9, Sayı 1, 2017, ISSN: 2146-0817 (Online)

Köyü'nün yıllar itibari ile aşarlarının değişimi incelendiğinde ise, 1263 senesinin aşarı, 1262 senesine göre %6,07'lik bir düşüş gösterirken, 1266 senesinde, 1265 senesine göre %69,69'lık bir aşar vergisi tahsilatı artışı söz konusudur.

Tablo 9. Ağlasun Kazasına Tabi Çeltükçü Çiftliğinin Aşar Vergisi

Çiftlikât-ı Çeltükçü Tâbi-i Ağlasun									Hesaplamalar	
Hâsilât-ı A'sâr vâcib sene		Kile-yi Asitane	Fiyat	Baha (Guruş)	Kasaba-yı mezbûrun a'sâr bedelâtı	Zahâir bahâ	Bağât ve bahçe öşrü	Yekûn	Mutlak Değişim (%)	Yıllar İtibariyle Değişim (%)
1262	Hinta	1485,50	8	11884	15487	15504	250	15754	-	-
	Şair	813	4	3252						
	Burçak	44	4	176						
	Yulaf	64	3	192						
1263	Hinta	1513	7	11104	15487	15028	750	15778	0,15	0,15
	Şair	894	4	3576						
	Burçak	52	4	108						
	Yulaf	80	3	260						
1264	Hinta	1475	9	13295	16599	17000	420	17420	10,58	10,41
	Şair	711,50	4	3201,50						
	Burçak	30	4	120						
	Yulaf	48	3	134						
1265	Hinta	1385	9	12365	16599	15712	1200	16912	7,35	-2,92
	Şair	758	4	3032						
	Burçak	25	4	200						
	Yulaf	20	3	60						
1266	Hinta	1172	10	11720	20299	15442	1810	17252	9,51	2,01
	Şair	612	5	3060						
	Burçak	20	4	80						
	Yulaf	28	3	112						
	Darı	100	5	500						
Bervech-i balâ beş senelik a'sâr hâsilâtü bahâsı.								83116,50		
Diğer müfredat defteri mantukunca evkaf aşar hasılatı bahası								652		
Yekûn								83768,50		

Beş senede Çeltikçi Çiftlikleri'nden alınan aşar vergisinin toplamı evkaf hasılatı ile birlikte 83.768,50 guruş olarak muhasebeleştirilmiştir. 1262 senesinin vergi tutarı 15.754 guruş olup, 1266 senesindeki değişim ise, 1262 senesine göre %9,51'lik artışla 17.252 guruş şeklinde kayıtlanmıştır. Çeltükçü çiftliklerinin bir önceki seneye göre değişimlerinde 1263 senesinde %0,15 olan artış gösterirken, belgedeki kayıtlı olan son senenin vergi gelirleri bir önceki seneye göre %2,01 oranında artmıştır.

Tablo 10. Ağlasun Kazasına Tabi Kuz Çiftliğinin Aşar Vergisi

Çiftlikât-ı Kuz Tâbi-i Ağlasun									Hesaplamalar	
Hâsilât-ı A'sâr vâcib sene		Kile-yi Asitane	Fiyat	Baha (Guruş)	Kasaba-yı mezbûrun a'sâr bedelâtı	Zahâir bahâ	Bağât ve bahçe öşrü	Yekûn	Mutlak Değişim (%)	Yıllar İtibariyle Değişim (%)
1262	Hinta	365	8,5	3402,50	6215,50	5225	1350	6575	-	-

	Şair	322,50	5	1612,50						
	Burçak	32	4	128						
	Yulaf	27,50	3	82,50						
1263	Hinta	399	9	3591	6215,50	5338,50	1072	6410,50	-2,50	-2,50
	Şair	338,50	5	1522						
	Burçak	35	4	140						
1264	Yulaf	28,50	3	82,50	6450	5087,50	500	5587,50	-15,02	-12,84
	Hinta	365	9	3315						
	Şair	262,50	5	1310						
	Burçak	32	4	128						
	Yulaf	36,50	3	109,50						
1265	Darı	45	5	225	6450	5163	1622	6785	3,19	21,43
	Hinta	350	9	3150						
	Şair	281	5	1405						
	Burçak	43	4	172						
	Yulaf	37	3	110						
1266	Darı	65	5	325	7922	5386	1500	6886	4,73	1,49
	Hinta	350	9	3150						
	Şair	350	5	1750						
	Burçak	18	4	72						
	Yulaf	23	3	69						
Yekün	Bervech-i balâ beş senelik a'şarhâsılâtubahâsı.							32244		

Ağlasun Kazası'na tabi, Kuz Çiftliği'ne ait aşar vergilerinin gösterildiği tablo 10'a göre çiftliğin toplam aşar vergisi 32.244 guruştur. Çiftliğin ilk kayıtlı yılı olan 1262 senesi aşar vergisinin toplamı 6.575 guruştur. Son yılda ise değişimin yönü artış yönlüdür. %4,73 oranında artan aşar geliri 6.886 guruş olarak kayıtlanmıştır. Çiftliğin yıllar itibari ile değişimi incelendiğinde ise, 1263 senesi gelirleri bir önceki yıla göre %2,50'lik bir azalış, 1265 ve 1266 senelerinin değişimleri sırasıyla %21,43 ve %1,49 oranında artış karakterlidir. Defterin yedinci sayfasında

Tablo 11. Ağlasun Kazasına Tabi Mamak Köyünün Aşar Vergisi

Karye-yi Mamak Tâbî-i Ağlasun									Hesaplamalar	
Hâsılât-ı A'şâr vâcib sene		Kile-yi Asitane	Fiyat	Baha (Guruş)	Kasaba-yı mezburun a'şâr bedelâtı	Zahâir bahâ	Bağât ve bahçe öşrü	Yekün	Mutlak Değişim (%)	Yıllar İtibariyle Değişim (%)
1262	Hinta	313	7	2191	3172	3825	50	3875	-	-
	Şair	25,50	5	125,50						
	Burçak	48	4	144						
	Yulaf	60	4	240						
1263	Hinta	381	7	2667	3172	3316	100	3416	-11,85	-11,85
	Şair	112	4	448						
	Burçak	17	4	68						
	Yulaf	11	3	33						
1264	Hinta	417	7	2919	3900	4129	100	4429	14,30	29,65
	Şair	115	5	860						
	Burçak	20	4	80						

HUKUK VE İKTİSAT ARAŞTIRMALARI DERGİSİ

Cilt 9, Sayı 1, 2017, ISSN: 2146-0817 (Online)

	Yulaf	30	3	90						
1265	Hinta	400	7	3030	3900	4100	60	4160	7,35	-6,07
	Şair	200	4	800						
	Burçak	10	4	40						
	Yulaf	10	3	30						
1266	Hinta	350	8	2800	4700	4648	450	5098	31,56	22,55
	Şair	300	5	1500						
	Burçak	48	4	192						
	Yulaf	52	3	156						
Bervec-i balâ beş senelik a'şar hâsılâtı bahâsı.								20778		
Diğer müfredat defteri mentukunca evkaf aşar hâsılâtı bahâsı								1309,50		
Yekün								22087,50		

Belgeye göre 1262 senesi aşar vergisi tahsilatı 3.875 guruş iken, bu yıl baz alınarak devam eden senelerdeki değişim incelendiğinde 1263 senesi aşar vergisi 3.416 guruş olarak kayıtlanırken, 1266 senesinde ise vergi gelirleri 1262 senesine göre %31,56'lık bir artış göstererek, 5.098 guruşa yükselmiştir. Mamak Köyü'nün vergi gelirleri yıllar arasındaki değişimi incelendiğinde 1263 senesindeki aşar vergisi geliri %11,85 oranında azalırken, 1266 senesindeki aşar vergisi tahsilatı, 1265 senesine göre %22,55'lik bir artış ile kayıtlanmıştır

Tablo 12. Ağlasun Kazasına Tabi Hisar Çiftliğinin Ağar Vergisi

Ciftlikât-ı Hisâr Tâbi-i Ağlasun									Hesaplamalar	
Hâsılât-ı A'şar vâcib sene		Kile-yi Asitane	Fiyat	Baha (Guruş)	Kasaba-yı mezbûrun a'şar bedelâtı	Zahâir bahâ	Bağât ve bahçe öşrü	Yekün	Mutlak Değişim (%)	Yıllar İtibariyle Değişim (%)
1262	Hinta	84	7	588	1025	977	150	1127	-	-
	Şair	75	4	300						
	Burçak	18,50	4	74						
	Yulaf	5	3	15						
1263	Hinta	116,50	7	815,50	1025	1120	138,50	1258,50	11,67	11,67
	Şair	58,50	4	234						
	Burçak	13,50	4	52						
	Yulaf	5,5	3	16,50						
1264	Hinta	126,50	7	871,50	1300	1337,50	215	1552,50	37,76	23,36
	Şair	87,50	4	350						
	Burçak	21,50	4	86						
	Yulaf	7,50	3	30						
1265	Hinta	117,50	7	822,50	1300	1212,50	226,50	1339	18,81	-13,75
	Şair	69,50	4	278						
	Burçak	19,50	4	78						
	Yulaf	8,50	3	25,50						
1266	Hinta	112,50	7	787,50	1560	1246	384,50	1630,50	44,68	21,77
	Şair	87,50	4	358						
	Burçak	16,50	4	66						
	Yulaf	11,50	3	34,50						
Bervec-i balâ beş senelik a'şar hâsılâtı bahâsı.								6907,50		
Diğer müfredat defteri mantukunca evkaf aşar hâsılâtı bahâsı								1458,50		
Yekün								8366		

Tablo 12’de gösterildiği üzere Ağlasun Kazası Hisar Çiftliği’nin toplam aşar vergisi tahsilatı, evkaf aşarı dahilinde 8.366 guruş olarak muhasebeleştirilmiştir. Belgeye göre 1262 senesi aşar vergisi 1.127 guruştur. Bu yıl baz alınarak hesaplanan yıllara göre çiftliğin aşar vergisi 1266 senesi aşar vergisi 1.630,50 guruş ve %44,68’lik bir artışla kayıtlanmıştır. Hisar Çiftliği’nin yıllara göre değişimi incelendiğinde 1263 senesinden 1266 senesi arasındaki değişimler, bir önceki yıla göre %11,67, %23,36, %-13,75, %21,77 şeklinde sıralanmıştır.

Tablo 13. Ağlasun Kazasına Tabi Yumrutaş Köyünün Aşar Vergisi

Karye-yi Yumrutaş Tâbî-i Ağlasun								Hesaplamalar		
Hâsilât-ı A’şâr vâcib sene		Kile-yi Asitane	Fiyat	Baha (Guruş)	Kasaba-yı mezbûrun a’şâr bedelâtı	Zahâir bahâ	Bağât ve bahçe öşrü	Yekûn	Mutlak Değişim (%)	Yıllar İtibariyle Değişim (%)
1262	Hinta	54	8	432	859	735	200	935	-	-
	Şair	50	4	200						
	Burçak	12	4	48						
	Yulaf	15	5	55						
1263	Hinta	45	8	360	859	679	288	967	3,42	3,42
	Şair	56	4	224						
	Burçak	5	4	20						
	Darı	15	5	75						
1264	Hinta	80	8	640	1086	1102	265	1367	46,20	41,37
	Şair	60	4	240						
	Burçak	18	4	72						
	Darı	30	5	150						
1265	Hinta	78	8	624	1086	1236	50	1286	37,54	-5,93
	Şair	65	4	260						
	Burçak	13	4	52						
	Darı	60	5	300						
1266	Hinta	65	10	650	1456	1240	350	1590	70,05	23,64
	Şair	52	5	260						
	Burçak	50	5	250						
	Darı	20	4	80						
Yekûn	Bervech-i balâ beş senelik a’şâr hâsilâtı bahâsı.							6145		

Köyün 1262 senesi aşar vergisi 935 guruş iken, devam eden senelerdeki aşar vergileri ve bu yılın baz alınması sonucunda elde edilen değişim oranları hesaplanmıştır. Son yıldaki aşar vergisi tahsilatı ise, 1.590 guruş ve değişimi pozitif yönlü %70 olarak gerçekleşmiştir. Yumrutaş Köyü’nün 1263 senesi geliri 1262 senesine göre %3,42’lik bir artış gösterirken, son yılın geliri 1265 senesine göre, %23,64’lük bir artış gerçekleştirmiştir.

Tablo 14. Ağlasun Kazasına Tabi Dere Köyünün Aşar Vergisi

Karye-yi Dere Tâ'bi-i Ağlasun									Hesaplamalar	
Hâsılât-ı A'şâr vâcib sene		Kile-yi Asitane	Fiyat	Baha (Guruş)	Kasaba-yı mezbûrun a'şâr bedelâtı	Zahâir bahâ	Bağât ve bahçe öşrü	Yekûn	Mutlak Değişim (%)	Yıllar İtibariyle Değişim (%)
1262	Hinta	25	8	200	300	473	52,50	545,50	-	-
	Şair	20	5	100						
	Burçak	12	4	48						
	Yulaf	25	5	125						
1263	Hinta	28	8	224	300	517	62,50	579,50	6,23	6,23
	Şair	23	5	115						
	Burçak	7	4	28						
	Darı	30	5	150						
1264	Hinta	32	8	256	300	655	83,50	738,50	35,38	27,44
	Şair	35	5	165						
	Burçak	8,50	4	34						
	Darı	38	5	190						
1265	Hinta	36,50	8	282	300	681,50	75,50	757	38,77	2,51
	Şair	28,5	4	114						
	Burçak	5,5	4	22						
	Darı	31,50	5	157						
1266	Hinta	28	8	224	450	543,50	32,50	576	5,59	-23,91
	Şair	39,50	5	197,50						
	Burçak	5,50	4	22						
	Darı	22	4	110						
Yekûn	Bervech-i balâ beş senelik a'şâr hâsılâtı bahâsı.							3206,50		

Belgede 1262 senesi aşar vergisi 545,50 guruş, 1263 senesi 579,50 guruş, 1264 senesi 738,50 guruş, 1265 senesi 757 guruş ve 1266 senesi aşar vergisi 576 guruş olarak kayıtlanmıştır. 1262 senesi vergi geliri baz alındığında 1263-66 senelerindeki aşar vergilerinin değişimleri sırasıyla %6,23, %35,38, %38,77 ve %5,59'luk oranlarda artış göstermiştir. Dere Köy'ün toplam aşar vergisi tahsilâtı 3.206,50 guruş olarak muhasebeleştirilmiştir. Köyün yıllar itibari ile vergi gelirlerinin değişimleri analiz edildiğinde, 1263 senesi geliri 1262 senesinden %6,23 oranında daha fazla tahsil edilmiştir. Diğer yandan köye ait vergi gelirlerinden olan 1266 senesinin aşar vergisi tahsilâtı %23,91 oranında bir azalışla kaydedilmiştir.

Tablo 15. Ağlasun Kazasına Tabi Yazır Köyünün Aşar Vergisi

Karye-yi Yazır Tâ'bi-i Ağlasun								Hesaplamalar		
Hâsılât-ı A'şâr vâcib sene		Kile-yi Asitane	Fiyat	Baha (Guruş)	Kasaba-yı mezbûrun a'şâr bedelâtı	Zahâir bahâ	Bağât ve bahçe öşrü	Yekûn	Mutlak Değişim (%)	Yıllar İtibariyle Değişim (%)
1262	Hinta	112	8	896	1645	1570	268,50	1838,50	-	-
	Şair	65	5	270						
	Burçak	8,50	4	34						
	Yulaf	75	5	375						

1263	Hinta	97	8	866	1645	1536	214	1750	-4,81	-4,81
	Şair	63	5	315						
	Burçak	7,50	4	30						
	Darı	65	5	325						
1264	Hinta	85	8	680	1680	1342	288,50	1630,50	-11,31	-6,83
	Şair	62	5	310						
	Burçak	10,50	4	42						
	Darı	58	5	310						
1265	Hinta	98	8	767	1680	1511	280,50	1791,50	-2,56	9,87
	Şair	72,50	5	362,50						
	Burçak	9,50	4	38						
	Darı	68,50	5	342,50						
1266	Hinta	105	8	840	1930	1653	298,50	1951,50	6,15	8,93
	Şair	65	5	325						
	Burçak	64	5	420						
	Darı	6,50	4	26						
Yekün	Bervech-i balâ beş senelik a'şâr hâsılâtı bahâsı.							8962,50		

Belgeye göre köyün beş yıllık vergi gelirlerinin toplamı 8.962 guruştur. Bunun 1838,50 guruşu 1262 senesine aittir. 1262 senesi baz alınarak vergi gelirlerinin değişimleri incelendiğinde, 1266 senesi vergi % 6,15 oranındaki bir artışla 1.951 guruş şeklinde belgede kayıt altına alınmıştır. Yıllar itibari ile vergi gelirlerindeki değişimler incelendiğinde, 1263 senesinin geliri %4,81, 1266 senesi vergi geliri de 1265 senesine oranla %8,93'lük bir artış göstermiştir.

Belgenin sonunda bütün kazanın beş yıllık aşarı yekünlenmiştir. “*Bervech-i balâ beş senelik a'şâr hâsılâtı bahâsı*” ifadesi ile kayıtlanan 298.167 guruş ile “*Diğer müfredât defteri mantûkınca evkâf a'şâr hâsılât bahâsı*” şeklinde gösterilen 14.368 guruşun toplamı 313.538guruş olarak belgede muhasebeleştirilmiştir. Belgenin sonunda kaza ile ilgili kayıtlanan açıklama şu şekildedir;

Hamid Sancağı dahilinde kâ'in kazâmız olan Ağlasun'un beş senelik a'şâr hâsılâtının tahkik ve dikkat-i sahihe öşrünün tahkik muktezâsı ireda-i seniyyeden bulunmuş olduğundan geçen altmış iki senesinden iş bu almış altı senesi gayetine gelinceye kadar kazâ-yı mezkûrun nefis karye ve kurrâsında ne mikdâr a'şâr hasılâtı vukû' bulmuş ise erbâb-ı vakfından ve kurrâ muhtârlarından ve komşularından tahkik ve tedkik hâsılât-ı vâkı'sına göre fiyâtları iş bu deftere gösterilmiş ve müddet-i merkûme tarafından yanî mezkûr altmış iki senesinden altmış altı nihâyetine kadar beş sene müddeti a'şâr-i şer'îyye hâsılâtından kim vukû bulmamış beyanıyla mazbatalı defter-i acizânemiz takdimine ictisâr kılınmıştır. Ol bâbda emir ve irade hazret-i men'leh-ül emrindir.

Hamid sancağına bağlı olan Ağlasun Kazası'nın beş senelik (1262-66) aşarının gösterildiği ve aşarın tespit edilen şekli ile hesaplandığından bahsedilmekte olup, bahsedilen açıklamadan sonra bu hesaplamaları ve kayıtları onaylayanların mühürleri defterin kapanışında yer almıştır. Belge sonundaki mühürlerin dördü aza, biri kaza yöneticisi ve bir diğeri de kadı vekili olmak üzere toplam altı kişi tarafından onaylandığı anlaşılmıştır. Belge sonundaki mühürlerden Ağlasun ve İncir Pazarı'nın naibinin aynı kişi olduğu anlaşılmaktadır.

4. SONUÇ

Belge 1262-66 dönemini kapsayan beş senelik Ağlasun Kazası'na tabi yerleşim birimlerinin (kasaba, köy, çiftlikler) buğday, arpa, darı, yulaf ve darı hububatları ile bağ ve bahçeden elde edilen ürünlerden alınan aşar vergilerinin tutarlarını göstermektedir. Belgede yer alan yerleşim birimlerinden beş senelik dönemde toplam 313.540 guruş tahsil edilmiştir. Bunların içerisinde en fazla aşar vergisi geliri elde edilen Çeltükçü Çiftlikleri'dir. Bu çiftliklerden toplam 83.768,50 guruş olarak tahsil edilen aşar vergisinin toplam kaza içerisindeki payı, %26,72'dir. Sonrasında en fazla aşar vergisine sahip olan yerleşim birimi, kaza merkezi mahiyetinde olan kasabaya aittir. 45.946 guruş olan kasaba aşar vergisinin toplam içerisindeki yeri %14,65'dir. Üçüncü en yüksek gelirli yerleşim birimi, Kuz Çiftlikleri olup, bu çiftliklerin vergisi 32.244 guruş ve toplam içindeki yeri %10,28'dir. Belgeye göre en yüksek gelirli üç yerleşim yerinin toplamı 161.958,50 guruş ve toplam içindeki payı 51,65'dir. En az gelir vergisi tahsilatı, Dere Köy'den 3.206,50 guruş olarak tahsil edilmiş ve bunun payı %1,02'dir.

Belgede muhasebe açısından önemli olan hesaplama ve yazım hataları bulunmaktadır. Dönemin hesaplama araçları dikkate alındığında hesaplamaların zorluğu ortadadır. Ancak çalışma içerisinde dipnotlarda gösterilen yazım hatalarının çok fazla olması belgenin kâtiplerinin (muhasebeciler) muhasebe bilgisinden eksik olduğunun göstergesidir. Öyle ki son derece gelişmiş bir mali ve muhasebe sistemine sahip olan devlet içerisinde az sayıda da olsa taşradaki bazı muhasebe işlerini takip edenlerin hatalarına rastlanmaktadır. Belgeye göre en fazla muhasebe hatasının yapıldığı yerleşim birimi hesaplamaların yoğun olarak yer aldığı Çeltükçü Çiftlikleri'nin kayıtlarıdır. 826,50 guruş fazla kaydın yapıldığı kazanın aksine en az hata Hisar Çiftliklerinin 0,50 guruşluk hata kayıdır. Bütün yerleşim birimlerinin vergi gelirlerinin fazla ya da eksik kaydedilen tutarları toplandığında, Ağlasun Kazası vergi gelirlerinin olduğundan 2.271 guruş fazla muhasebeleştirildiği tespit edilmiştir.

Bundan sonraki çalışmalarda aynı yerleşim birimlerinin farklı yıllarının aşar vergisi gelirlerinin çözümlemesi yapılarak çalışmada geçen senelerdeki gelirleri karşılaştırılabileceği gibi, aynı dönemdeki diğer vergi gelirleri araştırılarak toplam kaza gelirlerine ulaşılabilir. Diğer yandan Osmanlı Devleti'nin gelirlerinin giderlerini karşılamakta sıkıntı yaşadığının bilindiği 19. yüzyılda, Ağlasun Kazası'nın giderleri çıkarılıp, gelirlerin giderlerini karşılama oranı analiz edilebilir.

KAYNAKLAR

Başbakanlık Osmanlı Arşivleri (BAO), Fon Kodu: ML.VRD.d..., Dosya No: 1436.

Becermen, Cengiz, Klasik Dönem Osmanlı Vergi Sistemi ve Vergi Türleri. Ankara: Epamet Yayıncılık, 2000.

Kazıcı, Ziya. Osmanlıda Vergi Sistemi. Ankara: Kayıhan Yayıncılık, 2014.